

ÚSTAV ETNOLOGIE

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY

Autorka práce: Barbora Vašíčková

Název práce: *Transformace společností centrální Afriky / Transformation of societies in Central Africa*

Vedoucí práce: PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.

Oponent práce: Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.

POSUDEK VEDOUcí BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

TÉMA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Předmětem bakalářské práce je vývoj společností, které se zformovaly na území dnešního státu Rwanda. Aspirantka v bakalářské práci usiluje nahlédnout společnosti v širším kontextu regionů centrální Afriky.

KONCEPCE A STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Charakteristickým rysem bakalářské práce je snaha systematicky vyložit vznik a kořeny antagonismu mezi Hutuy a Tutsii, který v roce 1994 vyvrcholil genocidou. Nejdříve je pozornost kladena na zasazení Rwandy do širšího kontextu regionů centrální Afriky. Zvláštní prostor je pak vymezen společenskému uspořádání, politickým entitám a království Rwanda.

První část své bakalářské práce aspirantka otevírá vymezením regionu dnešního státu Rwanda, v němž identifikuje původní i později příchozí obyvatele. Aspirantka zejména klade pozornost na vzájemnou interakci jednotlivých skupin. „*Mezi migrujícími skupinami a již dříve příchozími, usazenými, docházelo ke vzájemné interakci – a v důsledku toho ke kulturní difuzi, akulturaci či asimilaci jedné skupiny druhou.*“ (Vašíčková 2015: 15) Dále přistupuje ke společenskému uspořádání, a to zejména k vymezení pojmů klan a rod. V této části neopomíjí ani soudní řízení (*gacaca*), jejímž cílem „*bylo napomoci usmíření a znovunastolení spravedlnosti v přítomnosti všech zúčastněných*“ (Vašíčková 2015: 17).

V další části bakalářské práce je představeno království, v jehož čele stál král (*abahinza*). „*Král disponoval taktéž nadpřirozenou schopností vyvolávat deště, odvracet přírodní katastrofy, či mohl naopak kletbou v části svého království úrodnost zarazit.*“ (Vašíčková 2015: 20) V bakalářské práci je následně mapována historie od rané fáze až po expanzi království. Návazná část práce se vztahuje k etnicitě, na jejímž pozadí analyzuje pojmy Hutu

a Tutsi. „*Dichotomie Tutsi – Hutu byla později zobecněna, Tutsi bylo vztaženo jako označení vládnoucí vrstvy či člověka vyššího sociálního statusu oproti Hutu, které bylo identitou připsanou podřízené skupině.*“ (Vašíčková 2015: 25)

Poslední část práce je zaměřena na členění království. Autorka neopomíná ani strážce rituální čistoty, genealogy a dvorské historiky (*ubwiru*). V další kapitole se pak věnuje mytologii a třem motivům zakládajícím hierarchické uspořádání rwandské společnosti. Poslední kapitola otevírá hamitskou hypotézu, včetně jejího vymezení a aplikace na království Rwanda. V závěru aspirantka shrnuje, že království Rwanda je „*potřeba chápat nikoli samo o sobě, ale v onom širším vztahu k jiným společnostem centrální afriky*“ (Vašíčková 2015: 45).

- Volba tématu:
1. Mimořádně aktuální
  - 2. Aktuální pro danou oblast**
  3. Užitečné a prospěšné
  4. Standardní úroveň
  5. Neobvyklé
- Cíl práce a jeho naplnění:
- 1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn**
  2. Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn
  3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn
  4. Nevhodně zvolený cíl
- Struktura práce:
1. Originální – zdařilá
  - 2. Logická – systémová**
  3. Logická – tradiční
  4. Pro dané téma tradiční
  5. Pro dané téma nevhodná
- Práce s literaturou:
1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny
  - 2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny**
  3. Dobrá, běžně dostupné prameny
  4. Slabá, zastaralé prameny
- Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):
1. Mimořádné, funkční
  - 2. Velmi dobré, funkční**
  3. Odpovídá nutnému doplnění textu
  4. Nedostačující
- Přínosy bakalářské práce:
1. Originální, inspirativní názory
  - 2. Ne zcela běžné názory**
  3. Vlastní názor argumentačně podpořený
  4. Vlastní názor chybí
- Formální stránka:
1. Výborná
  - 2. Velmi dobrá**
  3. Přijatelná
  4. Nevyhovující

- Jazyková stránka:
1. Stylistika **a) výborná**
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující
  2. Gramatika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

OTÁZKY K OBHAJOBĚ

V průběhu obhajoby bude aspirantka vyzvána, aby představila strážce rituální čistoty, genealogy a dvorské historiky (*ubwiru*) a zamyslela se nad jejich označením v češtině, rolí i funkcí v království.

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Za faktory, jež snižují kvalitu a rozměr bakalářské práce, považují drobné pravopisné chyby, nesjednocení velkých písmen a překlady, například Rwandské/rwandské království, mezi Hutuy/Hutui, Pygmejové/pygmejové nebo umuganura/umugabura. V závěrečné části textu autorčin čtivý a protkaný styl ztrácel dynamiku a plnou návaznost na předchozí kapitoly.

Obecně je však možné konstatovat, že práce splňuje požadavky kladené na odborné, stylistické i obsahové parametry bakalářské práce. Autorka formulovala cíl své práce a podřídila mu celkovou koncepci i metodiku zpracování jednotlivých kapitol. Autorka v práci užila široké spektrum překladové i zahraniční literatury (monografie i studie). Přínos práce lze spatřovat ve snaze systematicky analyzovat vznik a kořeny antagonismu mezi Hutuy a Tutsii.

Doporučuji bakalářskou práci Barbory Vašíčkové k obhajobě. V závislosti na obhajobě navrhuji výborně nebo velmi dobře.